

ایران کنفرانس

رییس دانشگاه جندی شاپور: ایجاد کرسی های آموزشی و احیاء قدیمی ترین دانشگاه جهان

رییس دانشگاه صنعتی جندی شاپور دزفول با اعلام انعقاد تفاهم نامه همکاری بین این دانشگاه و دفتر یونسکو در دزفول در هفته گذشته خبر داد.

دکتر علی محمد آخوندعلی در گفت وگو با خبرنگار خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) منطقه خوزستان، ایجاد کرسی های آموزشی، تقویت ارتباط فرهنگی با یونسکو، تلاش برای ترمیم، تعمیر، بازسازی، اکتشاف، حفاظت، حراست و نگهداری از دفینه های منطقه تاریخی دزفول و شمال خوزستان، استفاده از امکانات یونسکو برای احیاء مواریت و مفاخر تمدن های باستانی قدیمی در منطقه، ایجاد بستر گردشگری علمی، احیاء قدیمی ترین دانشگاه جهان، جلب توجه مسئولان به پتانسیل های ویژه منطقه، ایجاد بستر کار، درآمد و اشتغال بر پایه فناوری و در نهایت ایجاد خودباوری با کسب شناخت از اقتدار گذشته کشور را از اهم اهداف این تفاهم نامه برشمرد.

وی با بیان اینکه این تفاهم نامه طی گفتگوهایی بین دفتر یونسکو در دزفول و دانشگاه مبنی بر مجموعه ای از همکاری های علمی مبادله شد، عنوان کرد: در حال حاضر نهاد بین المللی یونسکو در ایران 2 دفتر در شهرهای تهران و دزفول دارد که استقرار یک دفتر یونسکو در شهرستان دزفول، با توجه به آن که بخش وسیعی از تمدن قدیم کشور در دوران های قبل و پس از اسلام در این منطقه است، بسیار به جا و مدبرانه بوده است.

وی با اشاره به پتانسیل های ویژه این منطقه از خوزستان به برخی از دلایل استقرار دفتر یونسکو در این شهرستان اشاره و تصریح کرد: وجود شهر باستانی و دانشگاه معروف جندی شاپور با شهر جهانی که از زمان شاپور اول ساسانی راه اندازی شده و آثار آن تا قرن های پنجم، ششم و هفتم بر جای مانده بود، از جمله ویژگی های تاریخی این منطقه است. اگرچه این دانشگاه در دوران خلافت عباسی، به تدریج با جلب دانشمندان آن به سوی بغداد به عنوان مرکز خلافت عباسیان، به تدریج رو به اضمحلال رفت، اما هرچه هست شهر باستانی و دانشگاه جندی شاپور یک دفینه گرانبهاست که در دل شرقی شهرستان دزفول جای گرفته است.

رییس دانشگاه صنعتی جندی شاپور دزفول اظهار داشت: علاوه بر این، وجود منطقه وسیع باستانی چغامیش، چغازنبیل، تمدن شوش، شوشتر، گتوند، اندیمشک، تمدن ویژه اطراف کرخه که همه با مرکزیت دزفول منطقه عمومی شمال خوزستان را شامل می شوند، بیانگر استقرار دانشگاه فعلی جندی شاپور در مرکزیت و قطب تعداد بسیاری از تمدن های

باستانی کشور است؛ تمدن‌هایی که به علت حضور رودخانه‌های پرآب در این منطقه همچون عبور رودخانه دز از وسط شهر دزفول و رودخانه کرخه با فاصله جزئی از غرب شهر ایجاد شده‌اند؛ رودخانه کارون هم در بدو ورود به دشت خوزستان از سمت شرق رودخانه دز عبور کرده و دشت وسیعی دشت دز شامل بخش‌هایی از کرخه، اندیمشک، شوش، هفته تپه و شرکت طرح و توسعه کارون را در بر می‌گیرد. در واقع وجود آب و رودخانه‌های بزرگ عامل اصلی شکل‌گیری این تمدن‌ها بوده است.

آخوندعلی افزود: همچنین این عوامل نشان‌دهنده فراهم بودن بستر توسعه کشاورزی در منطقه بوده است؛ آثار فنواتی که از رودخانه دز برای آبیاری دشت دز ایجاد شده و برخی مربوط به قبل از اسلام است، بیانگر این است که منطقه از دوران قدیم دارای پتانسیل‌های عجیبی بوده که قابلیت شکل‌گیری یک تمدن را داشته است. وجود آب و هوای مطبوع، تابستان و آفتاب مناسب هم از ویژگی‌های مساعد برای ایجاد بستر کشاورزی منطقه است.

وی با اشاره به کشف تاریخی یک زن فرانسوی از آثار تمدنی کشور، کاخ آپادانا و دفینه‌های منطقه در حدود 120 سال پیش با انعقاد قراردادی با پادشاه قاجار از طریق سفارت فرانسه و انتقال بسیاری از اشیاء تاریخی منطقه از قبیل شیرهای سرامیکی کاخ آپادانا، ستون‌ها و سرستون‌ها و مقدار زیادی عتیقه به موزه لوور فرانسه، تصریح کرد: موزه لوور فرانسه با کمک بسیاری از اشیاء تمدنی ایران به ویژه آثار تاریخی منطقه شمال خوزستان، آباد شد؛ بخش ایرانی این موزه هم بیانگر بخشی از تاریخ و تمدن کشور و عظمت فکری و علمی پدران ما است. به هر حال پتانسیل‌های منطقه، منجر به راه‌اندازی یک دفتر یونسکو در دزفول شده است. سازمانی که وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از اعضای شورای عالی آن در تهران و کشور و وزیر علوم هم رئیس کمیته اجرایی آن است. این مناسبات، سنخیت و قرابت خاصی بین دانشگاه و یونسکو ایجاد می‌کند و به همین دلیل امکان راه‌اندازی برخی کرسی‌های آموزشی از این طریق وجود دارد.

رییس دانشگاه صنعتی جندی شاپور دزفول خاطر نشان کرد: برای مثال در خوزستان به راحتی می‌توانیم کرسی آموزشی ابنیه‌های قدیمی یا سازه‌های آبی قدیمی را معرفی کنیم. ضمن این که این کرسی‌ها از مبنای علمی برخوردار هستند و مهندسين قدیمی کشور، این سازه‌ها را با کمک اسرای رومی یا مهندسان رومی بنا کردند. در واقع مدیریت این سازه‌ها، در دست ایرانی‌ها بوده و آثار و کتب موجود نشان می‌دهد دانشمندان قدیم ایران به خوبی از علم آب آگاه بوده و هیدرولیک آب را می‌شناختند و تراز یاب‌ها را به خوبی طراحی کردند به گونه‌ای که توانستند با استفاده از قنوات، آب را به راحتی از نقطه‌ای به نقطه دیگر منتقل کنند بدون آن که با مشکلی برخورد کنند. کرسی‌های آموزشی یکی از امکانات ارتباطات دانشگاه‌ها با یونسکو است که دانشگاه‌ها از طرف یونسکو برای برقراری این کرسی‌ها حمایت شوند و ارتباط فرهنگی را تقویت کنند.

آخوند علی ایجاد کرسی‌های آموزشی را یکی از موارد این تفاهم‌نامه عنوان کرد و افزود: دیگر هدف این تفاهم‌نامه ترمیم، تعمیر، بازسازی، کشف و اکتشاف و نگهداری از تمدن تاریخی منطقه است؛ یک زن جوان 120 سال پیش از فرانسه به ایران آمد و بخش عظیمی از آثار تمدنی منطقه را کشف و با خود به فرانسه برد آن هم در شرایطی که هنوز مقدمات این علوم آغاز نشده بود و یا این علوم پایه‌های غنی و قوی نداشتند. اکنون تعداد بسیاری مرد و زن دانشمند، استاد خبره و نیروی زبردست برای آغاز این نوع حرکات در خوزستان موجود است و دانشگاهیان به ویژه دانشگاه صنعتی جندی شاپور

دزفول که در مرکز ثقل این تمدن واقع شده، وظیفه بسیار سنگینی بر عهده دارد.

وی تأکید کرد: در حال حاضر دانشگاه مجوز اصولی دانشکده باستان‌شناسی را دارد و در این جهت در تلاش است که با جذب اعضای هیأت علمی، این دانشکده و گروه‌های آموزشی مختلف را راه‌اندازی کند. هم‌اکنون گروه‌های معماری در دانشگاه فعال هستند و گروه معماری دانشگاه از قوی‌ترین گروه‌های معماری کشور است. همچنین رشته مرمت آثار باستانی در دانشگاه راه‌اندازی شده و در آینده نزدیک این رشته‌ها توسعه می‌یابد. در کنار دانشکده باستان‌شناسی، رشته‌هایی مانند مهندسی رودخانه و مهندسی سازه در دانشکده عمران، هم ضمن ارتباط با علوم جدید، آموزش‌ها و تحقیقاتی در این زمینه‌ها انجام می‌دهند.

وی با تصریح بر اینکه برای تقویت همکاری‌ها دفتری در دانشگاه برای نماینده یونسکو در دزفول ایجاد می‌شود، خاطر نشان ساخت: به دنبال تقویت ارتباط با یونسکو، در صدد هستیم با هماهنگی سازمان میراث فرهنگی دوفینه‌های شهرهای باستانی مانند جندی شاپور که امروزه در واقع رها شده‌اند، به گونه‌ای با استفاده از امکانات دانشگاه، حفاظت، حراست، بازسازی و ترمیم و از دل خاک بیرون آورده شود تا بستری برای گردشگری علمی ایجاد شود. همچنین عموم مردم با تاریخ، تمدن و جغرافیای این قدیمی‌ترین دانشگاه جهان که چه بوده و در کجا واقع شده، آشنا شوند.

آخوندعلی تأکید کرد: پتانسیل‌های فعلی منطقه، از نظر جغرافیایی، کشاورزی، آب، انرژی، ژن‌های طبیعی، محیط‌زیست، گونه‌های گیاهان دارویی و گونه‌های نادر جانوری همه می‌توانند در آینده منشأ تحولات بسیاری باشد. بنابراین توجه تمام مسئولان تراز اول کشور به این منطقه است. زیرا این منطقه به توسعه کل کشور کمک می‌کند. شناسایی پتانسیل‌ها و آگاهی بخشی به مسئولان هم از دیگر اهداف این تفاهم‌نامه است.

وی یکی از وظایف دانشگاهیان را فراهم آوردن بستر کار، درآمد، اشتغال و اقتصاد در کشور عنوان کرد و افزود: دانشگاه‌ها نوک پیکان فناوری هستند و با توجه به وجود پتانسیل‌های بسیار در منطقه باید با استفاده از فناوری، این پتانسیل‌ها به کار گرفته شود. هدف عالی و عمده‌ای که در این تفاهم‌نامه دنبال می‌شود، خودباوری است.

رییس دانشگاه صنعتی جندی شاپور دزفول کمک همه مسئولان کشور، استان و سازمان‌های مرتبط را ضروری دانست و افزود: یکی از طرح‌ها و اهداف ما این است که دوفینه‌های خارج شده را در موزه‌ای در دانشگاه جندی شاپور دزفول نگهداری کنیم. ضرورتی وجود ندارد که دوفینه‌ها از خوزستان خارج و به تهران و اصفهان بروند؛ ما می‌توانیم این دوفینه‌ها را در خوزستان داشته باشیم و دست‌یابی به این هدف هم جز با احداث موزه میسر نیست. با توجه به آن که نام‌گذاری این دانشگاه به نام جندی شاپور در اصل برای احیاء آن تمدن از یاد رفته است، دانشگاه به سبب این هم‌نامی و قرابت وظیفه‌ای در حفاظت از مواریت و مفاخر بر عهده دارد. البته این مواریت تنها به دوره پیش از اسلام محدود نمی‌شود و در دوره اسلامی هم مفاخر، عرفا و فقهای برجسته‌ای در منطقه وجود دارد که ناشناخته مانده‌اند و برای شناخت هر کدام سال‌ها کار و تلاش علمی و تحقیقاتی لازم است.

آخوندعلی تصریح کرد: اعتقادمان این است که اگر ما حرکتی نکنیم، کس دیگری نمی‌تواند؛ دانشگاه هم مرکز نخبه‌ها و نخبه‌پروری است و انتظارمان از استانداری و مدیران کل نهادهای مرتبط این است که از این ایده و حرکت حمایت کنند تا بتوانیم مطالبات خود را در پایتخت هم پیگیری کنیم و تمام اهداف را عملیاتی کرده و به فعلیت برسانیم. این حرکت آغاز یک راه بسیار طولانی است و لازم است دیگر نهادها، دانشگاه را حمایت کنند. توجه به این نکته هم مهم است که محل نگهداری این دفینه‌ها و میراث تاریخی حتماً نباید در مرکز باشد و نگهداری از آن‌ها در دزفول هم میسر است.